

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/105/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615203384
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1615203384.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a sudcov Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: B. T., L.. XX.XX.XXXX, P. J. K. XXXX/X, D., o zaplatenie 970,21 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 20. novembra 2018 č.k. 5C 554/2015-42, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia úroku z úveru vo výške 19,53% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia p o t v r d z u j e.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 970,21 eur s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia, kapitalizované úroky z úveru vo výške 77,41 eur s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 77,41 eur od 22.05.2013 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Vychádzal zo žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovaného zaplatenia istiny 970,21 eur a kapitalizovaných úrokov vo výške 77,41 eur, kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,38 eur, úroku z omeškania vo výške 8% ročne: z nezaplatennej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia a z nezaplatených kapitalizovaných úrokov vo výške 77,41 eur od 22.05.2013 do zaplatenia, úroku vo výške 19,53% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia, a náhrady trov konania, ktorú žalobca skutkovo odôvodnil tým, že dňa 23.12.2011 uzatvoril so žalovaným Úverovú zmluvu č. XX/XXX/XX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 1.000 eur, nakoľko však žalovaný po vyčerpaní poskytnutého úveru porušil svoje zmluvné povinnosti (prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas), na základe výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 29.04.2013 rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 21.05.2013. Ani napriek tejto výzve mu žalovaný po zosplatnení úveru dňa 21.05.2013 pohľadávku neuhradil. K špecifikácii žalovanej pohľadávky v celkovej výške 1.109 eur ku dňu predčasného zosplatnenia uviedol, že táto pozostáva z istiny vo výške 970,21 eur, kapitalizovaného úroku vo výške 77,41 eur a kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,38 eur. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

3. Postupom v zmysle ust. § 297 a § 219 C.s.p. vyhlásil súd prvej inštancie vo veci bez nariadenia pojednávania rozsudok, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na svojej úradnej tabuli a webovej stránke súdu dňa 08.11.2018.

4. Vec posúdil právne podľa ust. § 52, § 53 ods. 9, § 517 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 497, 502 ods. 1, § 503 ods. 1, 2, § 504 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), § 1 ods. 1, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., keď z úverovej zmluvy zo dňa 23.12.2011 zistil, že žalobca dohodol so žalovaným poskytnutie bezúčelového úveru vo výške 1.000 eur s fixnou úrokovou sadzbou 19,53% ročne do splatnosti úveru, s výškou mesačnej splátky 19,01 eur a počtom splátok 120 splatných vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca. Výška RPMN bola 25,72 % a priemerná RPMN 26,10 %. Celková čiastka, ktorú sa zaviazal žalovaný zaplatiť, predstavovala sumu 2.540 eur. V bode 7.2. Zmluvy si zmluvné strany dohodli následky porušenia zmluvných povinností tak, že v prípade, ak klient (žalovaný) poruší alebo nesplní akýkoľvek záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy a vzniknutý kedykoľvek počas jej trvania vrátane omeškania alebo nespláca riadne a včas iný úver alebo pôžičku poskytnutú bankou (žalobcom), banka je oprávnená žiadať predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom. Z výzvy na predčasné splatenie úveru zo dňa 29.04.2013 zistil, že žalobca vyzval žalovaného na predčasné splatenie úveru vo výške 1.065,74 eur s príslušenstvom najneskôr do 21.05.2013. Zostatok pohľadávky ku dňu predčasného zosplatenia (21.05.2013) predstavoval sumu 1.109 eur pozostávajúcu z istiny vo výške 970,21 eur, kapitalizovaného úroku vo výške 77,41 eur a kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,38 eur.

5. Právne posúdil, že predmetom konania bol záväzok žalovaného, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere ako absolútneho obchodu podľa ust. § 261 ods. 3 písm. d) ObZ. Vzhľadom na okolností uzatvárania tejto zmluvy a skutočnosť, že žalovaný pri jej uzatváraní a plnení nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, posúdil predmetnú zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú. Na právny vzťah sporových strán založený touto zmluvou považoval preto za potrebné aplikovať nielen príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a násl. OZ), ale tiež ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

6. Vzhľadom na skutočnosť, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným posúdil ako spotrebiteľský a podriadil ho pod právny režim zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, uzavretú zmluvu podrobil súdnej kontrole v otázke splnenia všetkých podstatných náležitostí podľa ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované týmto zákonným ustanovením.

7. Uviedol, že v zmysle úverovej zmluvy bolo povinnosťou žalovaného splácať úver v pravidelných 120-tich mesačných splátkach vo výške 19,01 eur splatných vždy k 25. dňu v mesiaci až do termínu konečnej splatnosti úveru (120 mesiacov odo dňa podpisu zmluvy). Nakoľko však žalovaný bol v omeškaní so splátkami úveru, žalobca na základe tejto skutočnosti pristúpil listom zo dňa 29.04.2013 k zosplateniu celého úveru a žalovaného súčasne vyzval k zaplateniu dlžného zostatku v lehote do 21.05.2013. Na tomto základe potom vyjadril názor, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zosplatenú a neuhradenú časť úverovej istiny vo výške 970,21 eur, a tiež vyčíslený úrok vo výške 77,41 eur.

8. Keďže žalovaný bol v omeškaní s plnením peňažného dlhu, žalobcovi priznal podľa ust. § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. aj úrok z omeškania vo výške 8% ročne, určenej podľa základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky ku dňu 22.05.2013, zo sumy istiny 970,21 eur a zo sumy vyčíslených úrokov 77,41 eur. Úrok z omeškania mu priznal odo dňa 22.05.2013, ktorý považoval za prvý deň omeškania žalovaného s úhradou dlžnej sumy, pričom vychádzal z výzvy žalobcu, ktorou zosplatalil zostávajúcu časť úveru, a v ktorej určil žalovanému lehotu na zaplatenie zosplateného zostatku úveru do 21.05.2013. Vo zvyšnej časti, t.j. v časti zaplatenia úroku z úveru vo výške 19,53% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia a v časti zaplatenia kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 1,38 eur, žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

9. Pokiaľ ide o zmluvný úrok 19,53% ročne, ktorý si žalobca uplatnil z nezaplatennej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia, vo vzťahu ku ktorému žalobu žalobcu zamietol, uviedol, že mal preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 19,53 % ako fixný do doby splatnosti úveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplateniu celého úveru. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, zaujal názor, že žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia nepatrí. Vychádzal pritom z uznesenia ÚS IV 476/2012 z 18.09.2012, v ktorom Ústavný súd SR odobril

názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998). Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. ÚS SR v citovanom odôvodnení konštatuje, že by iné rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Súd prvej inštancie dodal, že splácanie úveru v splátkach vyvoláva stav, že veriteľ požičanú sumu istiny nemá v svojej dispozícii, pričom sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Stav výhody splátok je obvyklý a teda justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne „obetovaných“ peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav mal však súd prvej inštancie príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde žalobcovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru, kedy veriteľ týmto právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve tento zásadný rozdiel považoval za ekonomickú podstatu straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet podľa súdu prvej inštancie dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Vyjadril názor, že v opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav nemohol pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Poukázal na to, že nakoľko jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením dlžnej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, považoval túto právnu úpravu na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylnú od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 OZ, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 OZ robí absolútne neplatnou. Mal za to, že pri protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaná dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru, dospel k záveru, že by neprešli tieto nároky testom citovaných ustanovení OZ a subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) OZ (uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 4Obo 143/98, rozhodnutie Ústavného súdu SR IV.ÚS 476/2012).

10. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle zásady úspechu v konaní vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p.. Po vyhodnotení, že žalobca bol úspešný v konaní vo vzťahu k uplatnenej istine v celom rozsahu a neúspešný iba v nepatrnej časti príslušenstva - úroku z úveru po zosplatení a časti úroku z omeškania (ktoré mu nepriznal), konštatoval, že žalobca mal vo veci plný úspech, a preto mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

11. Proti tomuto rozsudku v časti zamietnutia úroku z úveru vo výške 19,53% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia podal žalobca riadne a včas odvolanie a žiadal, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmeniť a jeho žalobe vyhovieť a priznať mu zmluvný úrok vo výške 19,53% ročne z nezaplatenej istiny 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia. Súčasne si uplatnil aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolanie podal z dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), a tiež z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.). Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že v konaní došlo k preukázaniu skutočnosti, že strany si dojednali zmluvný úrok 19,53 % ako fixný do splatnosti úveru. Mal za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázal na ust. § 502 ods. 1 ObZ, v zmysle ktorého je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť úrok v dojednanej výške. Úrok označil za cenu za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorý je povinný platiť až do ich vrátenia, keď vzhľadom na dispozitívnosť príslušného ustanovenia si strany zmluvného vzťahu môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky upraviť odchylné. Vyjadril názor, že pri omeškaní dlžníka s platením úveru má veriteľ právo na úrok a aj na úrok z omeškania. K uvedenému názoru poukázal na podľa neho podporujúce viaceré výsledky súdnej praxe súdov všetkých stupňov. Konštatoval, že nikdy nedošlo k prijatiu navrhovanej zmeny právnej úpravy, podľa ktorej malo byť zákonne upravené právo na úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov dané dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa ust. § 565 OZ. Súdom prvej inštancie uvedené uznesenie Ústavného súdu SR mal za neaplikovateľné vzhľadom k tomu, že tento sa v danej veci nevyjadril k meritu veci, t.j. k úrokom po zosplatnení, keď len uviedol, že nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu a ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a správne vyvodenie právnych záverov z neho. Konštatoval, že v danej veci sa ÚS SR zaoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä práva na súdnu ochranu, a odmietnutím tejto sťažnosti s konštatovaním, že v konaniach predchádzajúcich tejto ústavnej sťažnosti všeobecné súdy neporušili základné právo sťažovateľky, v žiadnom prípade však nevyjadril právny názor, ktorý by akýmkoľvek spôsobom podporoval stanovisko súdu prvej inštancie ohľadom úrokov po zosplatnení. Zdôraznil, že na uvedenom nič nemení ani fakt, že predmetom konaní predchádzajúcich ústavnej sťažnosti boli zhodou okolností aj rozhodnutie o nároku na zmluvný úrok po zosplatnení.

12. Ďalšie písomné podania v rámci odvolacieho konania podané neboli.

13. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vo veci vykonal dokazovanie a v rozsahu potrebnom pre posúdenie opodstatnenosti žaloby, a výsledky vykonaného dokazovania aj správne zhodnotil. Svoje skutkové a právne závery v napadnutom rozhodnutí tiež náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd sa s jeho právnym záverom o nedôvodnosti nároku žalobcu na úroky z úveru po jeho zosplatnení stotožňuje a konštatuje správnosť ním uvedených dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd preto podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p. verejne vyhlásil rozsudok, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia úroku z úveru vo výške 19,53% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia ako vecne správny potvrdil.

14. Vychádzajúc z rozsahu a najmä z dôvodov podaného odvolania žalobcu, bolo úlohou odvolacieho súdu v rámci prieskumu správnosti rozhodnutia vydaného v posudzovanej veci ustáliť, či banka ako veriteľ v zmluvnom vzťahu s dlžníkom, ktorému poskytla spotrebiteľský úver za dohodnutý úrok, má na tento úrok nárok aj po využití svojho práva na zosplatnenie úveru z dôvodov porušenia zmluvných povinností dlžníkom, keď súdom prvej inštancie zistený skutkový stav medzi stranami sporný nebol a žalobca jeho ustálenie súdom prvej inštancie v rámci podaného odvolania nenamietal.

15. Vzhľadom na výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov Krajského súdu v Bratislave k otázke platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave na svojom rokovaní dňa 20.02.2019 v zmysle ust. § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijalo Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba

právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

16. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Odvolací súd v danom prípade takýto stav v žiadnom prípade nepripustil, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, tak sa s protiprávnym stavom prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 OZ, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 OZ robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády 87/1995 Z.z.. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení OZ a nariadenia vlády alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) OZ (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co 190/2014, IV. ÚS 476/2012).

17. Odvolací súd vo veci so sp. zn. 6Co 56/2018 rovnako ako súd prvej inštancie v preskúmvanej veci poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR (sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012), podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do zosplatnenia dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V danej veci odvolací súd vyjadril názor, že veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi ich účastníkmi. V odvolaní uvádzané argumenty žalobcu považoval preto odvolací súd za nespôsobilé privodiť iný než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver o nedôvodnosti nároku žalobcu na úroky z úveru po jeho zosplatnení.

18. So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia úroku z úveru vo výške 19,53% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 970,21 eur od 22.05.2013 do zaplatenia ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a žalovanému, ktorý bol síce v odvolacom konaní plne úspešný, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).